

wolf pack

Hoe wij vrouwen
het spel kunnen
veranderen

ABBY WAMBACH

INHOUD

Voor de lezer	9
Welkom in de roedel	11
1. Je was altijd al de wolf	27
2. Wees dankbaar én ambitieus	35
3. Leidinggeven vanaf de reservebank	43
4. Vooruitkomen door te falen	53
5. Maak je sterk voor elkaar	61
6. Eis balbezit	67
7. Geef alles	75
8. Zoek je roedel	81
Tijd om het spel te veranderen	89
Nieuwe regels	95
Over de auteur	96

Voor de lezer

Omdat ik mezelf identificeer als vrouw, is dit boek geschreven vanuit het perspectief van een vrouw. Maar de ideeën over leiderschap zijn universeel.

Toen ik onlangs belde met een bedrijf dat me vroeg daar te komen spreken over leiderschap, zei de man met wie ik sprak: 'Sorry Abby, maar ik moet wel zeker weten dat jouw presentatie ook van toepassing is op mannen.'

Ik zei: 'Goed punt! Maar alleen als je elke mannelijke spreker die je ooit hebt ingehuurd ook hebt gevraagd of zijn boodschap ook van toepassing is op vrouwen.'

Vrouwen krijgen altijd te maken met zaken die vanuit een mannelijk perspectief worden gepresenteerd. Het is essentieel dit om te gooien en mannen de kans te geven zich terug te vinden in zaken die vanuit een vrouwelijke invalshoek worden belicht.

In dit boek gebruik ik woorden als *vrouwen*, *mannen*, *meisjes* en *jongens*. Dit zijn niet mijn favoriete woorden omdat ik geslacht – zelfs dat van mezelf – altijd heb opgevat als iets dat zich in een breed, prachtig spectrum bevindt.

Het is mijn droom dat zowel mannen als vrouwen – en mensen die daartussenin zitten of het hebben overstegen – zichzelf in mijn woorden herkennen.

Ik hoop dat dit boek een sprong voorwaarts zal betekenen voor de *mensheid*.

Welkom in de roedel

Stel je voor dat je het verzoek krijgt een toespraak te houden voor de vrouwelijke afgestudeerden van een vooraanstaande universiteit. Je staat dan een kwartier op een podium in een fraaie toga en vertelt honderden briljante, jonge vrouwen alles wat je weet over

WAT EEN GOED LEVEN IS,
WAT DE WERELD MOOI MAAKT,
EN HOE JE BEIDE VOOR ELKAAR KRIJGT.

Zou jij dan niet eens enorm gaan nadenken over waarin je zelf gelooft?

Zou je je daardoor overweldigd en onvoldoende gekwalificeerd voelen?

Zou je misschien zelfs peentjes gaan zweten en je afvragen of *iemand die niet eens is afgestudeerd* eigenlijk wel zo'n toespraak zou moeten houden?

(Misschien was die laatste zorg wel uniek voor mezelf.)

Kort nadat ik was gestopt met mijn voetbalcarrière werd mij gevraagd zo'n speech te houden ter gelegenheid van het afstuderen van de 126e lichting van Barnard College – een particulier *liberal arts college* in New York, speciaal voor vrouwen – in de Radio City Music Hall in dezelfde stad.

De uitnodiging luidde als volgt:

WE ZIJN VOL ONTZAG VOOR JE TALENTEN OP HET VELD
MAAR ZIJN OOK GERAAKT DOOR JE INZET VOOR KWESTIES
ALS GESLACHTSGELIJKHEID, GELIJKE LONEN EN RECHTEN
VOOR HOMO'S. ONZE AFGESTUDEERDEN Zouden HET
GEWELDIG VINDEN WANNEER JE HEN WILT TOESPREKEN
OP DEZE WATERSCHEIDING IN HUN LEVEN.

Ik zat op de bank, las die woorden een tweede keer en
pakte mijn telefoon. Ik googelde *waterscheiding* (voor
de duidelijkheid: ze bedoelden keerpunt, historisch
moment).

Toen dacht ik:

Oké.

Ze willen niet dat ik gewoon een praatje houd als sport-
vrouw.

Ze willen dat ik een praatje houd als activist, als femi-
nist, als leider.

Op een van de belangrijkste momenten in hun leven.

Geen druk of zo.

De uitnodiging ging nog verder.

EERDERE SPREKERS OP BARNARD WAREN ONDER MEER
BARACK OBAMA, HILLARY CLINTON, SAMANTHA POWER,
SHERYL SANDBERG, CECILE RICHARDS EN MERYL STREEP.

NBD, dacht ik. (Voor lezers boven de veertig: dat betekent *No Big Deal* – eitje.)

Sinds mijn afscheid had ik over de hele wereld gereisd en speeches gehouden als beroemde sportvrouw. Ik had het dan over mijn persoonlijke leven, mijn tijd op het veld en over hoe je kampioenschappen wint.

Ik was onderscheiden als voetbalkampioen.
Ik had meer internationale doelpunten gescoord dan enige andere vrouw of man in de geschiedenis.
Ik had twee Olympische gouden medailles en een FIFA WK op mijn naam staan.

Dat was allemaal hartstikke cool. Maar al sinds mijn jeugd was het leukste aan voetballen voor mij niet het scoren of winnen.
Ik hield ervan te winnen en te verliezen als ÉÉN team.
Ik hield ervan dat ik deel uitmaakte van iets dat groter was dan mijzelf.

Ik hield van gedeelde vreugde, gedeeld lijden, gedeelde mislukkingen en gedeeld succes.

Ik hield van de magie van het gezamenlijk overgeven aan een onbekend resultaat.

Ik hield van de intimiteit van samen eten met het team, busritjes en stinkende kleedkamers.

Ik hield ervan hoe mijn teamgenoten en ik om elkaar gaven, voor elkaar knokten en elkaar respecteerden – ongeacht wat er speelde.

**WAT IK HET FIJNST VOND AAN
VOETBAL WAS DAT IK EEN TEAMGENOOT
WAS VOOR VROUWEN,
EN EEN LEIDER VAN VROUWEN.**

Als assistent-aanvoerder van het nationale vrouwen-team van de VS was ik belast met het verenigen van 23 vrouwen (die ieder voor zich succes hadden bereikt door hun individuele talenten) en met het inspireren van ieder van hen om bij te dragen aan het gemeenschappelijke doel. Met behulp van mijn teamgenoten had ik een teamcultuur gecreëerd die was gebaseerd op meer dan alleen maar uitblinken. We wonnen niet alleen: we wonnen met plezier, glorieus, met verbondenheid, toewijding en zusterschap. We waren niet alleen kampioenen

op het veld: we waren elkaars kampioenen. Onze tijd in het nationale vrouwenteam van de VS maakte van ons meer dan alleen winnaars. We maakten betere vrienden, betere burgers en betere mensen van elkaar.

Het grootste verlies bij mijn afscheid was het verlies van mijn team. Ik miste de unieke verbondenheid die ontstaat in een groep vrouwen die aan hetzelfde collectieve doel werken. Maar toen ik naar de uitnodiging keek, schoten deze gedachten door me heen:

Wat als mijn tijd in het nationale team gewoon een oefening was voor een nog belangrijker spel?

Wat als ik een manier kon vinden om de cultuur van ons team over te brengen op meer vrouwen?

Wat als mijn nieuwe team zou bestaan uit Alle Vrouwen, Overal?

De vrouwen van Barnard zouden de Radio City Music Hall binnenkomen als studenten, en die verlaten als volwassenen.

Wat als ik binnen zou komen als Abby, leider van vrouwen op het voetbalveld, en zou vertrekken als Abby, leider van vrouwen in de hele wereld?